

SZEGED

ZNAMENITOSTI

1.

TRG SEČENJI

Tokom XII. veka na obali Tise je izgrađeno utvrđenje a njegove zapadne zidine su se nalazile na prostoru današnjeg Trga Sečenji. Prostor podno zidina je služio kao teren za obuku trupa i kao glavni pijačni trg. Nakon povlačenja Turaka, Segedin je povratio status slobodnog kraljevskog grada, a izgradnjom Gradske kuće, trg postaje centar nove lokalne vlasti. U XIX. veku dolazi do prostornih i funkcionalnih promena samog trga. Na južnoj strani se grade impozantne gradske palate. Nakon Velike poplave (1879) uklanjaju se ostaci zidina a na njihovom mestu niču javni objekti, eklektične stambene zgrade te dolazi do formiranja zelenih površina. Prostrani park se danas prostire na površini od 50.000 m². Oivičen je stotine stablima platana, ukrašen magnolijama, krošnjama carskih paučolovnja i brojnim retkim biljkama. Među zelenilom se nalaze brojne statue poznatih istorijskih ličnosti koje su presudno uticale na istoriju grada i države. Na centralnom šetalištu se redovno organizuju živopisne manifestacije i festivali.

2.

GRADSKA KUĆA

Današnja zgrada Gradske kuće je treća u nizu objekata sa tom funkcijom, izgrađenih na istom mestu. Prva zgrada, skromnijeg izgleda, izgrađena je 1728. godine. Na njenom mestu je na prekretnici sa XVIII. na XIX. vek izgrađena nova, na osnovu nacrtu Istvana Vedreša. Temelji druge zgrade će kasnije poslužiti kao osnove današnjeg objekta. Nakon Velike poplave (1879.), nivo trga je izdignut a postojeća zgrada gubi na monumentalnosti. Stoga je odlučeno da se na postojeću zgradu nazida još jedan sprat te doda centralni toranj. Prepravke su izvršene na osnovu planova arhitekata Edena Lehnara i Đule Partoša. Neobaroknu Gradsku kuću je 1883. godine svečano otvorio Car Franjo Josip, a njegove reči "Segedin će biti lepši no što je bio" su ovekovene na tabli postavljenoj na stepeništu koje vodi od glavnog ulaza do svečane sale. Pažnju privlači i takozvani Most uzdaha, prolaz koji povezuje Gradsku kuću sa susednom zgradom, koji je izgrađen radi lakšeg kretanja cara i njegove svite.

Széchenyi tér 10. • jegyzo@szeged.eu
Moguća je grupna poseta uz prethodnu najavu.

3.

TRG KLAUZAL

Rekonstrukcija trga Klauzal i ulice Karas 2004. godine je nagrađena priznanjem Europa Nostra. Većina palata na trgu su izgrađene tokom XIX. veka u tada vladajućim stilovima klasicizma, eklektike i docnije secesije. Ime je dobio po Gaboru Klauzalu, nekadašnjem poslaniku Segedina u državnom parlamentu. Uprkos različitosti stilova stvorena je skladna ambijentalna celina a trg danas odiše mediteranskom atmosferom. Sedeći u bašti brojnih kafića i poslastičarnica uz sladoled, kafu ili kolače, pruža nam se pogled na nekoliko zanimljivosti ovog trga kao što su bronzana statua mađarskog državnika Lajoša Košuta ili Kuća Karas, sa čijeg se balkona Košut poslednji put obratio sunarodnicima pre odlaska u emigraciju. Na istočnom delu trga se nalazi zgrada Uj Žoter koja je izgrađena na zidovima nekadašnjeg utvrđenja i njoj je zasedao štab koji je rukovodio obnovom grada nakon poplave. Uz nju je smeštena harmonična zgrada nekadašnjeg Hotela Evropa.

4.

NOVA SINAGOGA

Nova sinagoga sagrađena je 1903. godine. Posetioce dočekuje biblijskim citatom na mađarskom i hebrejskom jeziku uklesanim na pročelju zgrade: "Ljubi bližnjeg svog...". Na pojavljivanje natpisa na mađarskom jeziku je svojim savetima datim arhitekti Lipotu Baumhornu presudno uticao glavni rabin Immanuel Lev. Posebnu vrednost eklektične sinagoge predstavljaju predivni vitraži Manó Rota i prelepa staklena kupola. Unutrašnjost očarava harmonijom boja plave, zlatne i boje bine. Svojom lepotom se ističu detalji kao što su gornji deo bime koji je napravljen od jerusalimskog mermera, drvena vrata Zavetnog kovčega izrađena od bagremovine iz doline Nila, menore ukrašene poludragim kamenjem te stilizovani prikazi biljaka iz biblijskih vremena na unutrašnjim zidovima. Koncerti na orguljama izvedeni u ovom prostoru su zbog izuzetne akustičnosti sinagoge poseban doživljaj.

Jósika utca 10. • +36-62/423-849 • +36-20/432-1532 • www.szzsh.hu
 Radno vreme: Od 1. februara do 31. oktobra: Ut-Pe, Ne: 10.00-16.00
 Ponedaljak, subota: zatvoreno
 Od 1. novembra do 31. Januara: Ut-Čet, Ned: 10.00-16.00 • Pe: 10.00-14.00
 Ponedaljak, subota: zatvoreno

5.

6.

PALATA REK

Palata Rek podignuta 1907. po nacrtima tada tridesetogodišnjeg Edea Mađara, jedna je od najlepših primeraka mađarske secesije. Nećak ktitora zgrade Mihailja Munkačija, Ivan Rek je po struci bio hidroinženjer, stoga je za glavni motiv zgrade izabrana voda. O tome svedoče detalji kao što su niz plavih lotosovih cvetova na gornjem delu spoljne fasade, ograde na balkonima koje liče na puzavice i dinamične, valovite površine spoljnih zidova koje podsećaju na talase vode. Eleganтна ornamentika enterijera svedoči o umešnosti lokalnih majstora i zanatlija. Objekat je prvobitno imao funkciju stambene zgrade, a od 2007. godine u njemu se nalazi Regionalni umetnički centar. U proteklim godima, kroz privremene izložbe, izlagana su remek dela umetnika kao što su Pikaso, Goja, Šagal i Rembrandt. Uz to, u prostorijama palate se redovno organizuju razne pozorišne, muzičke i druge kulturne priredbe.

TRG DUGONIČ

Trg Dugonič je dobio ime po autoru prvog mađarskog romana (Etelka, 1788), katoličkom svešteniku, pijaristi Andrašu Dugoniču. Kao reformator mađarskog jezika, zaslužen je za uvođenje brojnih novih matematičkih izraza. Spomenik na trgu postavljen u njegovu čast je finansiran uz pomoć donacija građana i prvi je spomenik postavljen na javnoj površini u Segedinu. Nasuprot spomenika se nalazi fontana podignuta 1979. godine povodom stogodišnjice Velike poplave. Plato sa fontanom je postalo omiljeno mesto susreta građana. Na centralnom mestu trga se nalazi eklektična zgrada rektorata Segedinskog Univerziteta koja je nekada imala funkciju srednje škole. Ispred je skulptura Atile Jožefa koji je bio student ove ustanove između 1924.-25. godine, i naučnika nobelovca Alberta Sent-Djerdjija koji je imenovan i za počasnog doktora univerziteta. Na početku ulice Karas se nalazi zgrada Ungar-Majer arhitekta Edea Mađara. Figure devojaka koje plešu, smeštene na kupoli ove secesijske najamne palate, čine ovu zgradu prepoznatljivom izdaleka.

7.

TRG MUČENIKA IZ ARADA

Trg mučenika iz Arada je nepravilnog oblika, a u središnjem delu se nalazi spomenik Ferencu Rakocija II. na konju. Na postolju statue je uklesan natpis na latinskom „Cum Deo pro Patria et Libertate” (Sa Bogom, za otadžbinu i slobodu) koji je poslužio kao moto u buni koju je on predvodio. Blizu spomenika je memorijalni stub podignut u spomen Siroške bitke, a ispred je mermerna ploča sa spiskom imena 13 vojskovođa pogubljenih u Aradu. Kapija heroja, čiji su svodovi ukrašeni freskama Vilmoša Abe-Novaka je podignuta u spomen segedinskih vojnika koji su nastradali u prvom svetskom ratu. Na trgu je, takode, postavljen i memorijalni stub u znak sećanja na revoluciju iz 1956. godine, i na segedinske studente, koji su bili začetnici pobune. Trg je oivičen sa nizom univerzitetskih zgrada, od kojih je najpoznatija zgrada Prirodno-matematičkog fakulteta, nekadašnje verske gimnazije, koju je pohađao i jedan od najpoznatijih pesnika Segedina, Đula Juhas

8.

TRG BELE RERIHA

Trg Bele Reriha nosi ime arhitekta koji je osmislio ovaj trg, kao i kompleks objekata na trgu ispred Zavetne crkve. U pitanju je prvi značajni mađarski pejzažni arhitekta koji je biskupsku i univerzitetsku baštu kreirao na način da je pomirio tradicionalne i moderne vrednosti. O vanvremenskoj vrednosti njegovog rada svedoči i činjenica da je ambijent oko Zavetne crkve 2007. godine izabran za drugo najlepše delo graditeljskog nasleđa Mađarske. Na trgu se dve celine posebno ističu. Prva je, kopija spomenika "Sveti Đorđe ubiva aždaju" Braće Koložvari izrađene u prošlom veku a čiji original potiče iz 1373. godine i nalazi se u Pragu. Mermerna skulptura mladih ljudi koji dižu uvis novorođenog leptira slobode je postavljena u spomen učesnika revolucije 1956. godine.

9.

SPOMEN SOBA ALBERTA SENT-ĐERĐIJA

Albert Sent-Đerdi (1893-1986) biohemičar svoja započeta istraživanja u Kembridžu i Groningenu nastavio je u Segedinu kao direktor Instituta Medicinske Hemije. Tokom 1932. godine je uspeo da iz segedinske ljute paprike ekstrahuje vitamin C, i osmisli ceo proces veštačkog stvaranja ovog vitamina. Nobelovu nagradu za fiziologiju medicinu dobija "za opis vitamina C i otkriće da se kiseonik vezuje s vodonikom u ćelijskoj respiraciji". Do dan danas je jedini mađarski naučnik koji je ovu najpoznatiju svetsku nagradu u nauci dobio na osnovu istraživanja sprovedenih u Mađarskoj. U dekanatu Medicinskog fakulteta je uređena spomen soba, koja prikazuje njegovo životno delo. Uz mnoštvo priznanja i plaketa, izloženi su i neki od privatnih artefakata iz njegovog života.

Tisza Lajos körút 109. • +36-62/545-016 • office.aokdh@med.u-szeged.hu
Otvoreno samo ponedeljkom, sredom i petkom.
Potrebna je prethodna registracija. Mogu ga posetiti samo grupe.

10.

ZAVETNA CRKVA

Nakon Velike poplave (1879) segedinci su se zakleli da će izgraditi grandioznu katoličku crkvu. Nakon dugog planiranja i mnogobrojnih rasprava tek 1913. godine su radovi započeti. Planove Frideša Šuleka iz finansijskih razloga modifikovao je Erne Foerk. Katedrala Dom (Zavetna crkva) je osvećena 24. oktobra 1930. godine, ona je četvrta crkva po veličini u Mađarskoj. Arhitektonski je mešanog stila, odlikuje ga mešovina romanskih, gotskih i vizantijskih elemenata. Izvanrednost unutrašnjeg prostora je orgulja sa 9040 svirala, prikaz Bogorodice u narodnoj nošnji i segedinskim papučama, skulptura Janoša Fadrusa „Hrist na raspeću“ koja je 1900. godine na Pariskoj Svetskoj izložbi osvojila glavnu nagradu. Segedinski Dom od 2016. godine će se proširiti sa novim javnim prostorima. Od 2016-te godine, otvoren je vizitorski centar posetilaca crkve koji je proširen višenamenskim prostorijama smeštenim ispod zemlje. Podzemni ulaz vodi ka nizu prostorija, u kojima su smešteni, info-pult, bife, prodavnica umetničkih dela i knjižara.

Szegedi Dóm Látogatóközpont
Dóm tér 16. • +36-20/385-5061 • www.domlatogatokozpont.hu
Radno vreme: Ut-Ne: 09.00-17.00

11.

DIMITRIJEV TORANJ

Ispred Zavelne crkve se nalazi najstariji arhitektonski spomenik Segedina, Dimitrijevi toranj. Ostake crkve podignute u čas sveca Svetog Dimitrija Solunskog koji je živeo u IV. veku, Segedinci jednostavno zovu Dömötör toranj. Osnove tornja potiču iz XI. veka, donji – romanijski deo iz XII., a gornji gotički spratovi iz XIII. veka. Tokom izgradnje Zavelne crkve, toranj umalo da nije srušen. Opstao je zahvaljujući tome što je privremeno dobio funkciju kapele za pokrštavanje pri Zavelnoj crkvi. Tada je u nju premeštena freska "Hristovo krštenje" Vilmoša Abe-No-vaka. U lukove ulaznog dela je ugrađeno kamenje iz rimskog perioda, koje su iskopani prilikom uklanjanja ostataka prvobitnog utvrđenja. Iznad ulaza se nalazi najstariji kamenorez u Segedinu, koji prikazuje jagnje. Gvozdena ulazna kapija, rad Janoša Bilea ukrašena je motivima iz katoličke liturgije.

Poseta tornju: +36-20/385-5061 • www.domlatogatokozpont.hu

12.

TRG DOM

Trg Dom je svojom veličinom od 12.000 m² u istom rangu sa venecijanskim Trgom Svetog Marka, dok sa svedenim stilom zgrada na njemu više podseća na severno-evropske trgo-ve. Izgrađen je između 1928. i 1930. godine po nacrtima Bele Rerih-a. Sa istočne i južne strane je oivičena univerzitetskim zgra-dama, a sa zapadne Biskupijom, Bogoslovijom i Biskupijskim muzejom. Sa strane, pod svodovima, se nalazi Nacional hala sa nizom od stotinjak skulptura velikana mađarske istorije, nauke i umetnosti. Segedinske Letnje igre su prvu put prirede-ne na trgu 1931. godine. Nakon prve predstave, koja je bila verskog karaktera, nizale su se decenije bogate pozorišnim premijerama, stvorivši najveći teatar pod zvezdama u zemlji. Opere, operete, mjuzikli, drame, komedije, baletske prestave folklornih ansambala su žanrovi koji se svakog leta prikazuju pred oko 4000 gledalaca na tribinama.

13.

MUZIČKI SAT

Muzički sat, kreacija satara Ferenc Čurija se prvi put oglasio tokom Segedinskih Letnjih igara 1936. godine. Sat, simbol srednjevekovnih univerziteta, smešten je na spratu zgrade koja se nalazi nasuprot glavnog ulaza Zavetne crkve. Svakodnevno se oglašava u 12:15 i 17:45. Ispred časovnika se redaju figure studenata i profesora u sceni školskog rastanka. Figure su izrađene od lipovog drveta i delo su drvoreca Jožefa Kulajja. Za primer figura su poslužili znameniti Mađari kao što su Kuno Klebersberg, Andraš Dugonič, Kelemen Mikeš, Šandor Petefi, Istvan Vedreš i drugi. Procesiju prati melodija đачke pesme "Rastaju se daci...". Sem ovog, na svaki pun sat se oglašava melodijom pesme "Segedin, varoš poznat...".

Za vreme Letnjeg festivala u Segedinu sat ne radi.

14.

BIBLIOTEKA ŠOMOĐI

Ostrogomski kanonik Karolj Šomodí, u želji da potpomogne duhovnu obnovu grada nakon Velike poplave, 1881. godine zaveštao je Segedinu svoju neprocenjivu kolekciju knjiga. Njegova zbirka naučnih, verskih i književnih dela je brojala 43.701 knjiga. Nakon privremenih lokacija, zbirka je smeštena u Palatu kulture, a 1984. godine se seli u namenski građen objekat na Trgu Katedrale. U periodu od 130 godina od osnivanja Biblioteke Šomodí, knjižni fond se neprekidno obogaćivao i danas broji više od milion dokumenata. Najvredniji deo zbirke su knjige Karolja Šomodija koje se nalaze u memorijalnom delu. Najstariji očuvani spis je takozvani praški Misale kodeks iz 1492. godine.

Dóm tér 1-4. • +36-62/425-525 • www.sk-szeged.hu

Radno vreme:

Pon, Uto, Sreda, Pet: 09.00-19.00 Čet: 13.00-19.00 Sub: 10.00-16.00

15.

SRPSKA CRKVA

Crkva Svetog Nikole se nalazi na severnom delu Trga katedrale, blizu obale Tise. Srbi su se u Segedinu naselili u srednjem veku, povlačeći se na sever pred najezdom Turaka. Tokom XIII. i XIX. veka su igrali značajnu ulogu u trgovini grada i regije. O njihovom društvenom statusu svedoči i činjenica da im je dozvoljeno da svoj hram izgrade u okviru gradskih zidina. U istorijskim spisima sa navodi da su pre današnje crkve postojale dve crkve na teritoriji grada, tako da je današnja crkva koja je posvećena Sv. Nikoli treća u nizu. Jednobrodna crkva, baroknog stila, osveštana je 1778. godine. Unutrašnjost crkve je uređena po pravoslavnim kanonima, a centralnu tačku predstavlja pozlaćen ikonostas u stilu rokoka. Ovo remek delo majstora Jovana Popovića se ubraja među najlepše ikonostase na teritoriji Mađarske.

Somogyi utca 3. • +36-30/528-3030
Poseta je moguća uz prethodnu najavu.

16.

CRNA KUĆA

U stilu u pojavi i po položaju je posebna zgrada na uglu ulice Somogyi i Kelemen. Igrađena je 1857. godine na osnovu plana Karolja Gerstera, u stilu engleske romantike. Prvobitno stambeni objekat, kasnije i kasina, ime je dobio po karakteristično sivkasto-crnoj boji fasade. U Crnoj kući je stalna postavka Muzeja Ferenc More, tu se redovno organizuju i povremene tematske izložbe iz prošlosti grada. U sobama na spratu zainteresovani mogu videti izložbu o kulturi stanovanja segedinske građanske klase gde se mogu diviti interesantnim i zanimljivim nameštajima, opremama i predmetima. Raskrsnica na kojoj se nalazi kuća je jedinstvena u Segedinu po tome, što su sve četiri ugaone zgrade izgrađene sredinom XIX. veka preživjele Veliku poplavu. Danas se nalaze pod zaštitom kao kulturno dobro od velikog značaja.

Somogyi utca 13. • +36-62/425-872 • www.moramuseum.hu
Radno vreme: Svaki dan: 10.00-18.00

17.

MUZEJ FERENC MORA

Najimpozantnija zgrada iz perioda velike gradnje sa kraja XIX. veka je neoklasistička Palata kulture, izgrađena 1896. godine. Predvorje ovenčano korintskim stubovima i zabatom, simetrična struktura zgrade i svetli zidovi odišu dostojanstvom. Zgrada je izgrađena za potrebe gradskog muzeja i biblioteke Šomodí, a u vremenu kada je direktor bio Ferenc Móra (1917–1934) je povećan broj izložbi. Današnje posetioce čekaju stalne etnološke, prirodnjačke i likovne postavke o Segedinu i okolini, a osim toga se redovno otvaraju i povremene ali značajne izložbe.

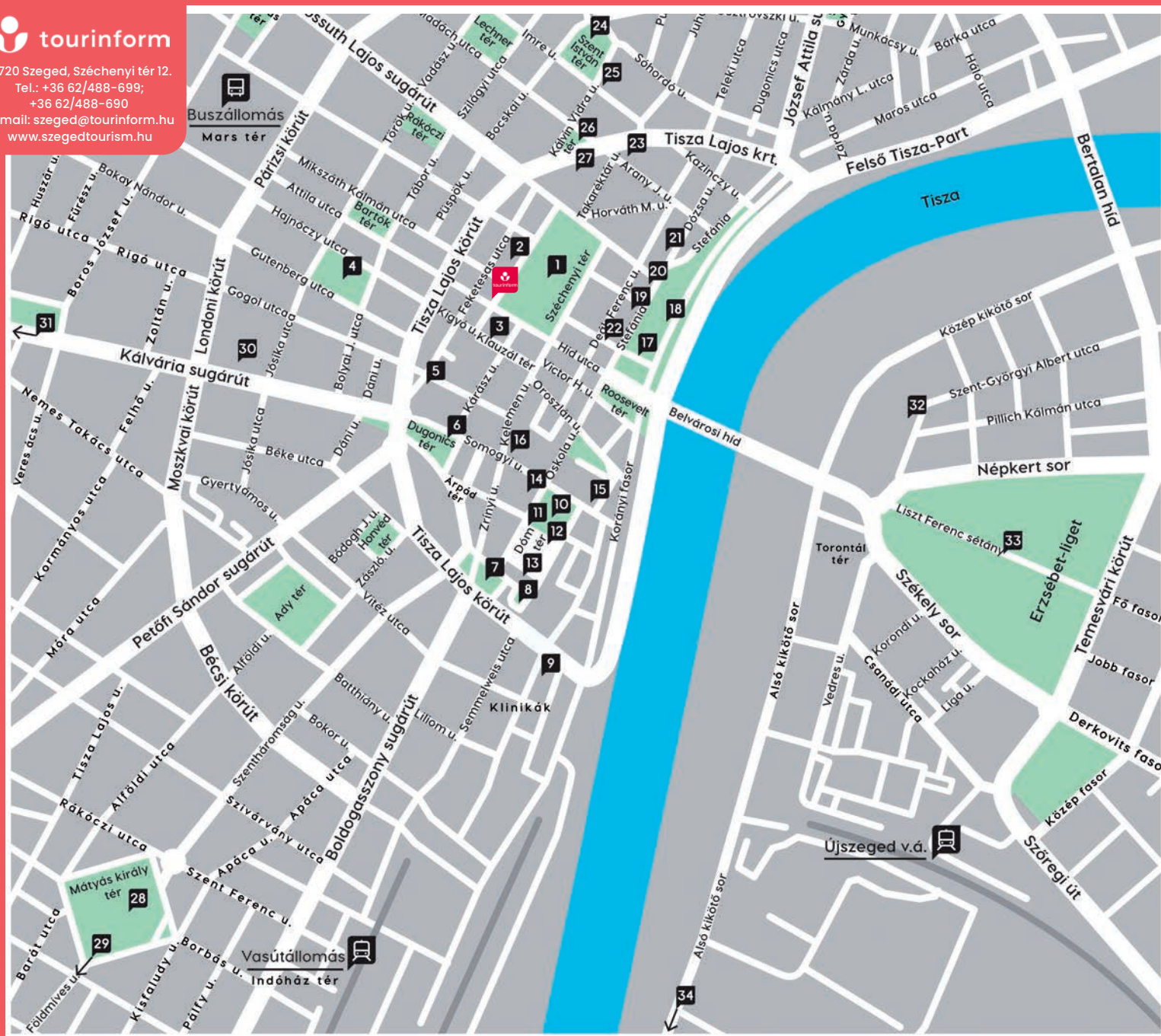
Roosevelt tér 1-3. • +36-62/549-040 • www.moramuzeum.hu
Radno vreme: Svaki dan: 10.00–18.00

18.

ŠTEFANIJA I REKA TISA

Iza zgrade muzeja se nalaze ostaci kapije nekadašnjeg utvrđena. Kapija je nazvana po Mariji Tereziji. Nalazi se na istom mestu kao i pre poplave ali je izdignuta za metar i po. Zidine tvrđave, koje su se pružale od obale Tise do današnjeg Trga Sečenji, su nakon Velike poplave srušene, a sačuvani delovi su danas uređeni kao izložbeni prostor Muzeja Ferenc Móra. U blizini se nalazi skulptura kraljice Eržebet od karara mermera, delo Mikloša Ligetia. Poslednjih godina je obnovljena Štefanija i proširena sa novim atraktivnim sadržajima. Tisa je najduža reka Mađarske, izvire podno Istočnih Karpata, teče kroz istočni deo zemlje a u Dunav se uliva u Srbiji. U davna vremena meandri reke su zauzimali ogromne površine. Jedan od najvećih vodoprivrednih zahvata XIX. veka bilo je regulisanje toka Tise. Radovi su, na inicijativu Ištvana Sečenjija, a po planovima hidroinženjera Pala Vašarheljija započeti 1840-tih godina. Usled regulisanja, reka je svojim većim tokom postala plovna a velike poršine su pretvorene u oranice. Zahvati su prouzrokovali i negativne posledice: vodotok se ubrzao, poplave su postale sve učestalije. Najveća katastrofa u istoriji Segedina je bila Velika poplava 1879. godine koja je potpuno uništila grad. Današnji izgled grada, u kojem dominiraju bulevari i aleje, rezultat je velike obnove koja je usledila.

19.

BIOSKOP BELVÁROSI

Zgrada bioskopa izgrađena je 1920. godine u art deko stilu, na osnovu nacrtar arhitekta Endrea Šebešćena. Zgrada je zaštićeni spomenik kulture, 2019. godine je u potpunosti obnovljena, od aprila 2020. će se dopuniti novim sadržajem: izložbom virtualne realnosti sa polja istorije filma, interaktivnim parkom doživljaja. Tri klimatizovane bioskopske sale su opremljene savremenom, digitalnom tehnologijom, 7.1 i 5.1 dolbi zvučnim sistemom, a nazvane su po segedinskim filmskim umetnicima. Sala sa 100 sedišta je nazvana po filmskom estetičaru, Beli Balažu, sala sa 50 sedišta po režiseru Jožefu Čekeu. A najveća, prizemna sala sa 530 sedišta i balkonom nosi ime operatera, dobitnika Oskara, Vilmoša Žigmonda, koji je rođen u Segedinu. Čuvajući uspomenu na njegovo stvaralaštvo, u bioskopu se svake godine organizuje Međunarodni filmski festival Vilmoš Žigmond. Tokom cele godine, redovne su projekcije filmskih hitova, savremenih domaćih i stranih ostvarenja te klasičnih filmova i prenosa operских i pozorišnih predstava. Sem toga, u objektu se organizuju i druga kulturna dešavanja: književne večeri, koncerti, dečji programi i predavanja.

Otvoreno: Izložba istorije filma svaki dan od 12.45 do 10 minuta posle početka poslednje projekcije filma,
VR Room od srede do nedelje od 12.45–20.50 časova.

Vaszy Viktor tér 3. • +36-20/277-1688 • www.belvarosimozi.hu

20.

SEGEDINSKO NACIONALNO POZORIŠTE

Jedna od najlepših eklektičnih/neobaroknih zgrada obnovljenog grada je objekat pozorišta podignut 1883. godine. Elegantne konture objekta svedoče o umešnosti bečkih arhitekata Ferdinanda Felnera i Hermana Helmera. Polukružna fasada zgrade je ukrašena likovima iz pozorišne umetnosti. U posebnim kabinama su smeštene statue Jožefa Katone i Ferenc Erkel. Kuriozitet vezan za ove dve skulpture je činjenica da ih je vajar Antal Tapaizradio na licu mesta. Enterijer pozorišta odiše dinamikom i bogatstvom detalja karakterističnim za barok. Gledalište prima 680 gledalaca a njene svodove je freskama ukraasio Žigmond Vajda. U instituciji su svoj dom pronašli operски, plesni i dramski ansambl. Veće scenske predstave i opere se izvode u ovoj zgradi, dok se manje predstave i savremeni balet izvode na kamernoj sceni koja je smeštena u objektu u obližnjoj ulici Mihalj Horvat.

Vaszy Viktor tér 1. • +36-62/479-279 • www.szhaz.szeged.hu

21.

PALATA DAJČ

Palata Dajč je sagrađena između 1900. i 1902. godine, po nacrtu Mihalja Erdeljia. Prepoznatljiva je po ukrasima od majolike i po neobičnoj kombinaciji boja na fasadi (zelena, plava, narančasta). Ona je grandiozan primer jedinstvene mađarske verzije secesije. Spoljne konture i stepenike zgrade, je na molbu Erdeljia, dizajnirao Eden Lehner. Harmoničnu fasadu objekta, koja je u vreme nastanka imala izuzetno smelu kombinaciju boja, jedinstvenom čine ukrasi izrađeni od Žolnai keramike. Dinamično oblikovane fasade krila zgrade se susreću u centralnom, uličnom delu, čiji je zabat ukrašen svetloplavim pirogranitom. Filigranska rešenja se vide u zatvorenim balkonima pokrivenim belim porcelanom, i onim otvorenima, koji su ukrašeni ogradama od kovanog gvožđa. Dužnu pažnju zaslužuju i ulazna vrata, koja su takođe zaštićena rešetkama od kovanog gvožđa.

Dózsa utca 2.

22.

BEREGI KUĆA

Beregi kuća je jedan od bisera slike grada satkane od niza reprezentativnih palata, ona je prvenstveno odličan primer spoja arhitekture od fasadne opeke sa elementima secesije. Inspirativno je arhitektonsko ostvarenje profesora Više tehničke škole u Segedinu, Kotai Pala; on je ovim objektom stvorio lokalno remek delo mađarske secesije. Ovaj objekat odiše njegovim smislom za stil, u detaljima objekat je očuvao izuzetno znanje lokalnih kovača, limara, tesara i zidara. Fasadom dominira boja crvene opeke, blede žuta boja keramitnih opeka i zagasito crvena na malterisanim površinama. Pirogranitni cvetni elementi inspirisani mađarskim folklorom upotpunjuju harmoniju fasade. Posebno je važno obratiti pažnju na izuzetne ukrase od kovanog gvožđa i prelepe crteže zgrafa u podnožju ugaone kule. Izuzev portala i nižih etaža koje su u manjem obimu zadržale originalni izgled, stepenište, dvorišna fasada i kružni hodnici i danas odišu ambijentom sa prekretnice vekova.

Deák Ferenc u. 22.

23.

PALATA GROF

Palata Grof je najveća secesijska palata Segedina i najmarkantnija zgrada Bulevara Lajoša Tise. Izgrađena je između 1912 i 1913. godine, po nacrtima Ferenc Rajhla i pod zaštitom je kao spomenik kulture. Ime je dobila po vlasniku, glavnom gradskom tužiocu, Martonu Grofu Arpadu. Zgrada je omeđena sa tri ulice. U osnovi je trouglasta i ističe se po velikim gabaritima. Fasada je izuzetno dinamična, a velike površine su razbijene zabatima, balkonima i uvučenim delovima. Posebno su zanimljivi ugaoni balkoni koji spajaju spratove. Zlatni, plavi i žuti ukrasni detalji fasade joj daju istočnjačku draž. Uz to je prisutan veliki broj motiva iz mađarske narodne umetnosti u formi keramičkih ukrasa. Drugi omiljeni materijal secesije, kovano gvožđe, primenjeno je na prozorskim rešetkama, držačima cveća i ogradi stepeništa.

Tisza Lajos körút 20/b.

24.

TRG SVETOG IŠTVANA I VODOTORANJ

Na Trgu Svetog Ištvana se, pored lepog parka, nalazi i jedan raritet istorijskog nasleđa zemlje, prvi vodotoranj izgrađen od armiranog betona. Toranj kapaciteta 1004,8 m³ je konstruisao Silard Zielinski (Zielinski Szilárd), izgrađen je 1904. godine i danas je još uvek u funkciji. U potpunosti je izgrađen od armiranog betona, čak i detalji kao ulazna vrata i stub na vrhu tornja. Toranj je obnovljen 2006. godine. U unutrašnjosti je postavljen jedno Fukovo klatno, kojim je dokazano da se Zemlja okreće oko svoje ose. Na vrhu tornja se nalazi vidikovac sa kog se pruža predivan pogled. Takođe je postavljena i izložba o istoriji i razvoju fizike. U parku oko tornja se nalaze biste sedmoro arhitekata, čije je stvaralaštvo imalo primetan uticaj na stvaranje izgleda današnjeg Segedina.

Szent István tér • www.szegedivizmu.hu

Radno vreme:

Od 1. maja do 30. septembra, svake prve subote u mesecu: 10.00–16.00
Grupe (minimalno 10 osoba) uz prethodnu najavu četvrtkom i subotom od 10.00 do 13.00 časova.

Prijave i dogovor termina radnim danima 8.00–15.00 na email adresi: vizmu@szegedivizmu.hu

25.

KUĆA MORIC

Kuća Moric, četvorospratna zgrada građena u stilu secesije, nalazi se na južnoj strani Trga Svetog Ištvana. Investitor zgrade je bio poštanski službenik Jožef Moric, a arhitekta Ferenc Rajhl. Građena je između 1910. i 1912. godine i oslikava tadašnje trendove u izgradnji. Keramički ukrasi na fasadi kuće podsećaju na pastirski krznjeni kaput. Zidovi zajedničkih prostorija su ukrašeni secesijskim slikama. Prostorije su prvobitno bile osvetljavane plinskim lampama i grejane uz pomoću kaljevih peći. Prilikom konstruisanja i gradnje je izostavljeno mesto za lift, koji je ugrađen tek posle nekoliko decenija. Posle Drugog svet-skog rata je pretvorena u najamnu zgradu, i vremenom je propala. Nakon temeljite restauracije 2007. godine, objekat je povratio svoj nekadašnji sjaj. Stogodišnja zgrada predstavlja jedan lep primer secesijske arhitekture u Segedinu.

Szent Mihály u. 9

26.

PROTESTANTSKA CRKVA

Zgrada je izgrađena 1884. godine po nacrtima Frideša Šuleka. Na vrhu tornja se nalazi figura pevcu, stoga su ga meštani nazvali Pevčeva crkva. Izgradnja ove crkve posle Velike poplave je lep primer solidarnosti građana. Mesto buduće crkve je određeno nakon urgencije kraljevskog namesnika Lajoša Tise. Grad je besplatno ustupio građevinsko zemljište, a troškove nasipanja parcele je snosio norveški građevinski preduzetnik Gilbrant Gregersen, koji je i sam bio pripadnik te vere. Neogotička crkva, srazmerno male površine, izgrađena na parceli oblika trougla, brodovi crkve zatvaraju ugao od 120°, tako da osnova crkve liči na list deteline. Preko puta crkve se nalazi Protestantska palata, delo Edea Madara iz 1911. godine, građena u stilu eklektike i secesije.

Kálvin tér 2.

27.

KUPATILO ANA

Kupatilo Ana se nalazi na Bulevaru Lajoša Tise. Elementi na beloj fasadi zgrade ukazuju na orijentalni uticaj. Izgrađeno je 1896. u stilu eklektike, na osnovu nacrtu Antala Štejnhartha i Adolfa Langa. Prvobitno je funkcionisalo kao gradsko javno kupatilo. Ime je dobilo po obližnjoj česmi i vodi koja ističe iz nje. Sama česma je dobila ime po ćerki Dežea Pacauera, prvog preduzetnika koji je počeo da flašira vodu. Ćerka mu se zvala Ana, i otud današnje ime kupatila. Voda se koristi za lečenje bolesti organa za varenje, a i sami Segedinci je rado konzumiraju. U banji gostima pružaju medicinske tretmane i velnes usluge a sredom i petkom pravi doživljaj za goste je noćno kupanje.

Tisza Lajos körút 24. • +36-62/553-330 • www.szegedsport.hu

28.

DONJOGRADSKA CRKVA

Franjevačka crkva, podignuta u čast Snežne Gospe, zajedno sa susednim samostanom, jedan je od bisera arhitektonskog nasleđa Segedina. Kasno-gotička crkva je izgrađena u više faza, na mestu stare crkve iz XII. veka. Osveštana je 1503. godine. Barokni enterijer potiče iz XVIII. veka. Rezbarijama bogato ukrašen oltar je delo monaha i skulptora Antala Grafa. Devica Marija je prikazana na dva mesta. Njen lik je vidljiv na ikoni glavnog oltara i na replici ikone Gospe od Jasne Gore čiji se original nalazi u manastiru u Čestochovi. Crkva i manastir zajedno čine drugu najveću religioznu građevinsku celinu u današnjoj Mađarskoj od svih koje su zadržale prvobitnu funkciju.

Mátyás tér 26. • +36-20/473-4923 • www.szeged.ferencesek.hu

A Vodjene posete crkve i manastira kreću od aprila do početka novembra subotama od 10.00 sati na mađarskom jeziku. Vodjenje grupa (min. 15 osoba) kao i specijalnim zahtevima na engleskom jeziku, za slepe i slabovide potrebno je unapred najaviti.

Za grupe je omogućeno vodjenje tokom cele godine uz najavu najkasnije dan pre posete i potrebno je potvrda prihvaćenja posete.

29.

30.

DONJOGRADSKA ETNO KUĆA

Reinterpretacija simbola Božjeg oka, koji se kao motiv nalazi na glavnom oltaru Donjogradske crkve, je vidljiva na brojnim zgradama u Segedinu, u vidu sunčanih zabata. Zabati svojim oblikom vernicima simbolizuju Sveto Trojstvo. Univerzitetski profesor Šandor Balint (1904-1980), izvrsni etnolog i istoričar kulture, je proučavao verske običaje i verovanja stanovnika grada i okolnih sela. Tom najvećem Segedincu, u čast uređena je etno kuća sa sunčanim zabatom. Stalna postavka prikazuje život kako stanovnika Donjeg grada, tako i naroda na prostorima južne nizije. Poseban deo predstavlja zbirku upotrebnih predmeta korištenih između dva svetska rata. Pored stalne postavke, organizuju se i razna zanimljiva dešavanja kojima se pokušavaju dočarati ta vremena.

Nyíl utca 43. • +36-30/501-2822 • szegedalsovarosi.tajhaz@gmail.com
Radno vreme: Od 15. juna do 31. avgusta: Ut-Su: 10.00-18.00
Od 1. septembra do 14. juna: Ut, Sre: 10.00-16.00 • Če-Su: 10.00-18.00

AGORA ALBERT SENT-ĐERĐI

Centar je predat na upotrebu u decembru 2012. godine, sa ciljem da na prijemčljiv način prikaže naučna dostignuća regije, i da u deci probudi ineteresovanje prema prirodnim naukama. Zgrada ima površinu od 6750 m² i funkcionisanje objekta se oslanja na termalnu i sunčevu energiju. U zgradi je svoje mesto našao i dečji centar Szorsorsep, koji je već šest decenija jedan od važnih kulturnih ustanova grada. Izuzetna atrakcija je izložba informacione tehnologije koju je osnovao i kojom rukovodi Društvo Računarskih Nauka Janoš Neuman. Izložba predstavlja relikvije praistorije računara (M3, URAL2, RAZDAN, segedinska „Bubamara“). Na prvom nivo je smeštena zbirka rariteta, a na drugom su izloženi računari koji su se masovno proizvodili u XX veku. Mladi i stariji posetioci se mogu upoznati sa zanimljivim svetom prirodnih nauka pomoću pokaznih laboratorija.

Kálvária sugárút 23. • +36-62/563-480
www.agoraszeged.hu • www.ajovomultja.hu
Radno vreme: Po-Pe: 08.00-20.00 • Su: 9.00-17.00
Ne: u zavisnosti od događaja

31.

ZOO PARK

Zoo park svega 2,5 kilometra od centra grada u šumi na 45 hektara može da pruži dobar celodnevni provod. Životinje su prikazane po kontinentima i trudeći se da im obezbede prirodni životni prostor. Zoo park sebi postavlja kao glavni zadatak obuku zaštite prirode i kao učešću u međunarodnom programu zaštiti i uzgoju ugroženih vrsta. Park divljači učestvuje u međunarodnim programima uzgoja ugroženih životinjskih vrsta, to im je jedna od važnijih zadataka. Osim retko viđenih životinja kao što su džinovski mravojed, marmozet, fosa i oblačasti leopard posetioци mogu sresti popularne divlje životinje zooloških vrtova, od merkata do žirafe. Od 2018. godine tu žive i azijski slonovi, na proleće 2020. se očekuju indijski nosorozi. Skoro svakog dana u godini je moguća poseta Zoo parku gde posetioци čekaju zoopedagoške aktivnosti, hranjenje životinja kao povremeno noćne posete Zoo parku.

Szél utca 90. • +36-62/542-530 • www.zooszeged.hu

Otvoreno svakog dana: 1. juna – do 31. avgusta.: 09.00-19.00

1. septembra – do 30. septembra: 09.00-18.00

1. oktobra – do 31. oktobra: 09.00-17.00

1. novembra – do 31. marta: 09.00-16.00

1. aprila – do 30. aprila: 09.00-17.00

1. maja – do 31. maja: 09.00-18.00

32.

KUPALIŠTE NAPFÉNYFÜRDŐ AQUAPOLIS

Akva park sa 4400 m² vodene površine vas očekuje tokom cele godine. Posедуje najduži vodeni tobogan u Evropi koji je u funkciji tokom cele godine. Kupališni kompleks u svojoj ponudi ima ponešto za svaku generaciju posetilaca. Najatraktivniji deo kupališta otvorenog 2010. godine su dva tobogana dužine 223 i 272 metra koji se spuštaju sa tornja visine 30 metara. Ljubiteljima avanture na raspolaganju je 13 tobogana ukupne dužine od 1000 metara. Otvoreni velnes bazen, brzaci, vodopadi i hidromasažni bazeni pružaju nezaboravnu zabavu i opuštanje. Onima koji su željni odmora i okrepljenja, u velnes delu će pronaći idealnu priliku. Na raspolaganju su im sledeće usluge: džakuzi, masaže, finska sauna, parna kabina, infrared sauna, slana soba, aroma kabina i spoljna drvena kabina.

Torontál tér 1. • +36-62/566-488 • www.napfenyfurdoaquapolis.com

33.

ŠUMARAK ERŽEBET

Najveći park Segedina, Šumarak Eržebet veličine 15 hektara, nalazi se u Novom Segedinu, u nastavku glavnog gradskog mosta. Na prostoru današnjeg šumarka je stajala prirodna, divlja zelena površina, koju je 1858. godine uredio bataljon italijanskih voljnika, pod vodstvom barona Vilmoša Rejcenšejna. Svojim radom su stvorili atraktivan barokni park. Centralna pešačka staza je danas oivičena drvoredom velikih platana. Travnate površine su prošarane stablima lipe, hrasta i javora. U parku se nalazi par manjih sportski terena kao mala pozornica Segedinskih Letnjih igara. Na kraju parka, sa strane mosta se nalazi Crkva Svete Elizabete a ispred nje lepo uređen plato sa fontanom. Sa rekonstrukcijom parka Eržebet proširenim sa novim rekreativnim sadržajima su dostupni stanovništvu i posetiocima grada Segedina. Ljubitelji sporta očekuju teretane na otvorenom, sportska igrališta, savremena trim staza. Park je poznat i kao mesto gde se organizuje doček proleća i razni gastronomski festivali.

34.

BOTANIČKA BAŠTA

Nakon premeštanja Univerziteta iz Kluža u Segedin, grad je ustanovi poklonio 20 hektara oranica, sa ciljem da se na tom prostoru oformi botanička bašta. Sadnja biljaka je započeta za vreme osnivača i prvog direktora Ištvana Đerfija. Rad bašte se finansira od strane Univerziteta, i pre svega služi za edukativne i naučne svrhe, mada je otvorena i za širu javnost. U okviru bašte industrijske biljke su sistematizovane po celinama kao što su začinske, lekovite, jestive, te one koje se koriste za proizvodnju raznih boja. Sem toga botanička bašta ima i funkciju očuvanja zaštićenih biljnih vrsta. Poseban raritet predstavlja zasad Indijskog lotosa starog više od 80 godina koji je svoje idealno mesto našlo u jezeru bašte napunjenog arteškom vodom, i koji je najveći zasad pod otvorenim nebom u Srednjoj Evropi.

Lövölda utca 42. • +36-30/554-9650 • www.fuveszkert.u-szeged.hu

Radno vreme: Od 1. april do 30. septembra: 10.00-18.00

U oktobru: 09.00-17.00

Od 1. novembra do 28. februara: 09.00-16.00 • U martu: 09.00-17.00

Sa izuzetkom Božića i Nove godine, može se posetiti i tokom državnih praznika.

TURISTIČKE INFORMACIJE
O SEGEDINU I MAĐARSKOJ
(programi, smeštaji, spomenici,
muzeji, prirodna dobra)

BESPLATNI TURISTIČKI PREGLEDI O MAĐARSKOJ
(na mađarskom i stranim jezicima)

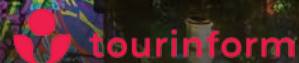
POŠTANSKE POKLON KARTE, KARTE, KNJIGE O SEGEDINU

PRODAJA ULAZNICA ZA KONCERTE I POZORIŠTE

IZNAJMLJIVANJE BIKIKALA

INFORMACIJE O PROGRAMIMA U SEGEDINU

TURISTIČKI VOĐENJE U SEGEDINU

6720 Szeged, Széchenyi tér 12.

Tel.: +36-62/488-699

Tel.: +36-62/488-690

e-mail: szeged@tourinform.hu

www.szegedtourism.hu

IMPRESSUM

IZDAJE:

Segedin i Okolina Turistička Nefitna D.o.o.

TURISTIČKA WEB STRANICA SEGEDINA

www.szegedtourism.hu

*Izdavač ne preuzima odgovornost za
tačnost podataka u publikaciji.*

FOTOGRAFIJA:

Papdi Balázs
Iványi Aurél
Vadász Sándor
Szalai Gergely

Dizajn i štampa:

FINGERPRINT